UUTISET

Arvonlisävero tai Yle-vero eivät ole syynä lehtien ongelmiin. **LAURI KONTRO PUNKTISSAAN**

PÄIVÄN PUNKTI

Median kriisi

Viime viikolla media kertoi taas uutisia itsestään. Yleissävy oli synkkä. Monet lehdet irtisanovat väkeä, kun omistajien voitot ovat pienentyneet. Voisi luulla, että lähes maailmanloppu on tulossa.

Suuret talot varastivat suurimman huomion. Helsingin Sanomat, suurin ja kaunein, voivotteli eniten. Hesarista lähtee 70 toimittajaa. Samalla yhtiö lopettaa Hollannista yli 30 aikakauslehteä ja antaa potkut 500 työntekijälle.

Sitä ennen MTV3 oli ilmoittanut lopettavansa aamutelevision ja yhden ajankohtaisohjelman. Yhtiö keskittyy halpaan viihteeseen.

Alma ilmoitti Pohjolan Sanomien muuttuvan viisipäiväiseksi. Keskisuomalainen kertoi saman tapahtuvan Warkauden Lehdelle.

Voisi luulla, että koko lehdistö on nyt yhtäkkiä kaatumassa. Kuva on täydellisen väärä. Meillä on paljon lehtiä, jotka menestyvät edelleen hyvin.

Hyvin menestyviin lehtiin kuuluvat monet paikallislehdet. Ylä-Karjala ja Vakka-Suomen Sanomat pärjäävät hyvin. Monet erikoislehdet, kuten Kauppalehti, Talouselämä ja Suomen Kuvalehti menestyvät.

Myös Maaseudun Tulevaisuus kuuluu hyvin menestyviin lehtiin. Lehden levikki kestää ja ilmoittajat uskovat lehteen. Emme vähennä väkeä vaan olemme viime vuosina palkanneet lisää toimittajia.

Lehdistön kriisi on vielä pientä verrattuna metsäteollisuuden tai Nokian kriiseihin. Mediaa ovat kohdanneet samat lainalaisuudet kuin kaikkia muitakin. Maailma on muuttunut. Suurin muutos on internet.

Valtamedian virsi on ollut, että lehtien arvonlisävero olisi ajanut lehdet ahtaalle. Myös Yle-verosta on haettu syyllistä lehtien vaikeuksiin.

Molemmat väitteet ovat väärä. Arvonlisävero tai Yle-vero eivät ole syynä lehtien ongelmiin.

Helsingin Sanomien levikki oli 1990-luvun alussa lähes puoli miljoonaa. Nyt se on runsaat 330 000. Alvilla tai Ylellä ei ole mitään tekemistä tämän kanssa. Sanoma on menettänyt rahansa myös Hollannin seikkailuissa ihan itse.

Totta on, että Yle pärjää nyt paremmin kuin ennen. Kun tv-lupapinnarit on pantu kuriin ja kaikki noudattavat lakia, Ylen tulotaso on kohentunut. Lehtien kukkarolla Yle ei ole ollut.

Median kriisiin on vain yksi lääke. Pitää tehdä entistä parempia juttuja.

Laadun tekeminen on kallista puuhaa, tiedämme sen tässäkin lehdessä. Halpaan tyytyminen tulee kuitenkin vielä kalliimmaksi.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Honkarakenne vähentää ja lomauttaa

Hirsitaloja valmistava Honkarakenne aloittaa yhteistoimintaneuvottelut, jotka voivat johtaa enintään 30 toimihenkilön ja ylemmän toimihenkilön vähentämiseen.

Toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä voidaan lomauttaa enimmillään 90 päiväksi. Tehtäviä saatetaan osa-aikaistaa, ulkoistaa tai siirtää paikasta toiseen.

Yt-neuvotteluja perustellaan tehostamistarpeella.

Honkarakenteen liikevaihto laski tammi–syyskuussa 31,3 miljoonaan euroon, joka oli kolme prosenttia vähemmän kuin viime vuoden vastaavalla jaksolla. Tulos ennen veroja oli 1,6 miljoonaa tappiolla. Tappiota kertyi yhtä paljon kuin vuotta aiemmin.

Konsernin tilauskanta kasvoi tammi–syyskuussa 13 prosenttia ja oli 21,4 miljoonaa euroa.

Honkarakenne arvioi, että koko vuoden tulos ennen kertaeriä ja veroja on tänä vuonna lähellä nollaa mutta tappiollinen.

JUHA KAIHLANEN

MARKKU VUORIKARI

Suomessa maatilojen keskikoko on liki 40 hehtaaria. EU:ssa keskimäärin noin 15 hehtaaria.

EU:ssa 12 miljoonaa maatilaa

Viljelijäperheet tekevät 84 prosenttia maatilan töistä.

EU:n maatilojen keskipeltoala oli 14,3 hehtaaria 2010, EU-komission maatalouskatsaus kertoo.

Vaikka Keski-Euroopassa on jättitiloja Suomen maatiloihin verrattuna, eteläisen ja itäisen Euroopan pientilat pudottavat keskikoon pienemmäksi kuin Suomessa.

Suomessa keskimääräinen peltoala oli 36,5 hehtaaria vuonna 2010.

EU:n 15 ensimmäisessä jäsenmaassa, joihin Suomi kuuluu, tilojen keskikoko oli 24 hehtaaria. Itälaajentumisessa ja sen jälkeen tulleissa jäsenmaissa keskikoko oli vain 7 hehtaaria.

Maatilojen keskikoko kasvaa koko ajan.

EU:ssa keskikoko on kuta kuinkin varmasti ylittänyt ainakin 15 ja ehkä 16 hehtaaria. Suomessa keskikoko on liki 40 hehtaaria.

Tilat harvenevat ja kasvavat

Keskikoon kasvu johtuu tilojen vähenemisestä. EU:n peltoala on pysynyt käytännössä samana. EU:ssa oli 2010 peltoa runsaat 170 miljoonaa hehtaaria. Suomen osuus siitä oli 2,3 miljoonaa hehtaaria eli 1,3 prosenttia.

EU:ssa oli 12 miljoonaa maatilaa 2010. Viimeisten vuosien aikana tilojen määrä on huvennut puolella miljoonalla vuodessa. EU:ssa tiloja häviää vuodessa lähes kymmenen kertaa niin paljon kuin niitä on Suomessa.

EU:n maatiloista kaksi kolmasosaa oli alle 5 hehtaarin kokoisia. Uusissa jäsenmaissa niin pienten tilojen osuus oli jopa 80 prosenttia, vanhoissa jäsenmaissa noin puolet. Pieniä tiloja on valtaisa määrä erityisesti Romaniassa.

EU:n peltoalasta kuitenkin puolet oli yli 100 hehtaarin tilojen viljelyssä. Nämä 2,7 prosenttia tiloista tuottivat 30 prosenttia EU:n maataloustuotannon arvosta.

Alle 10 hehtaarin tiloja oli 80 prosenttia, mutta niillä oli viljelyssä yhteensä vain 12 prosenttia pelloista.

Maatilat EU:ssa

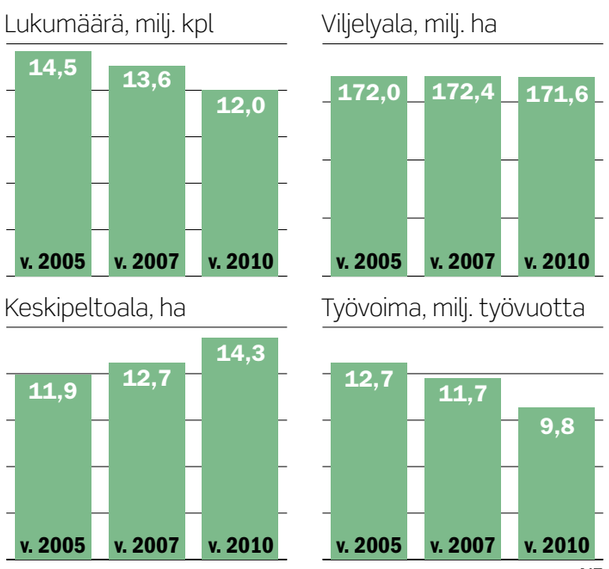

Muutamissa Itä-Euroopan maissa, kuten Unkarissa ja Bulgariassa, jako on erityisen jyrkkä: vuonna 2010 kaksi kolmasosaa pellosta oli kolhoosiperua olevilla maatilayrityksillä, vaikka niitä oli vain 1,5 prosenttia tiloista. Maatilayhtiöt tai -osuuskunnat hallitsevat isoja peltoaloja myös Slovakiassa, Tšekissä, Romaniassa ja Virossa.

Erikokoisten tilojen osuus lukumäärästä ja peltoalasta vuonna 2010 EU27-maissa

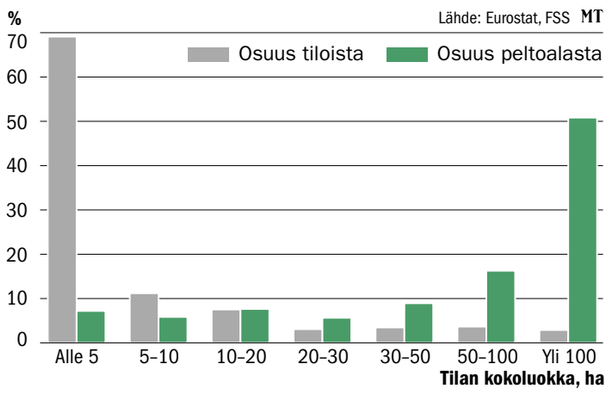

Työn tuottavuus jämähti Keski-Euroopassa

Peltoalaa kohti laskettuna tuottavuus oli parempi keskikokoisilla kuin yli 50 hehtaarin tiloilla. Keskikokoisilla ja pienillä tiloilla oli suhteessa enemmän erikoiskasveja, isoilla taas viljaa ja laidunta.

Sen sijaan maatilalla tehtyä työvuotta kohti laskettuna tuottavuus parani tilakoon kasvaessa.

Tuottavuus paranee myös ajan mukana: vuosina 2005–2010 maataloustyön tuottavuus parani EU:ssa 6,8 prosenttia vuodessa. Baltiassa, Romaniassa ja Bulgariassa nousu oli yli 10 prosenttia vuodessa.

Toisaalta monissa vanhoissa jäsenmaissa maataloustyön tuottavuus parani hitaasti tai jopa heikkeni. Sellaisia maita olivat muun muassa Irlanti, Saksa, Espanja ja Hollanti.

Maatiloilla teki töitä 25 miljoonaa

EU:n maatiloilla työskenteli vuoden 2010 aikana 25 miljoonaa ihmistä. He tekivät töitä yhteensä 9,8 miljoonan vuoden edestä. Ero selittyy kausityöllä ja viljelijöiden osa-aikaisuudella.

Viljelijäperheet tekivät 84 prosenttia EU:n maatilojen töistä. Alle 5 hehtaarin tiloilla 80 prosenttia viljelijöistä teki maataloustyötä enintään puoliaikaisesti.

Yli 100 hehtaarin tilojen viljelijöistä puolestaan 70 prosenttia oli täysaikaisia.

Yli kolme neljäsosaa tilojen pääasiallisista viljelijöistä oli isäntiä. Viljelijän iän myötä naisten osuus kasvoi yli 65-vuotiaissa kolmannekseen.

Viljelijöistä noin 30 prosenttia oli yli 65-vuotiaita. Se johtuu pienten tilojen lukuisuudesta. Yli 10 hehtaarin tiloilla lähes joka kymmenes viljelijä oli alle 35-vuotias.

HEIKKI VUORELA

Lähde: EU Agricultural Economics Briefs 9/2013

S-Pankki viimeistelee fuusiota marraskuun

S-Pankki ottaa kuukauden aikalisän viimeistellessään fuusiota Lähi-Tapiola Pankin kanssa. Uuden pankin aloitus viivästyy ensi kevääseen.

Fuusiosuunnitelma valmistuu näillä näkymin kuukauden kuluttua, S-Pankin hallituksen puheenjohtaja **Jari Annala** kertoo.

Muutama yksityiskohta on auki.

Bonusyhteistyötä tarkennetaan. Myös strategisen yhteistyön laajentamisesta neuvotellaan.

Fuusiosuunnitelman enteilltiin valmistuvan lokakuussa, mutta aikataulu ei pitänyt.

Itse fuusio ei ole vaarassa. Annalan mukaan se toteutuu varmasti. ”Aikaa neuvotteluille on vielä hyvin”, hän sanoo.

Uuden S-Pankin oli määrä aloittaa vuodenvaihteessa. Aloituksen viivästymisestä ilmoitettiin jo jokin aika sitten.

Annala uskoo pankin aloittavan huhti–toukokuussa. S-ryhmä omistaa siitä 75 prosenttia ja Lähi-Tapiola 25 prosenttia.

Uusi hallitus aloittaa lopullisen fuusiosopimuksen allekirjoitusten jälkeen. Se luo pankin strategian ja liiketoiminnan periaatteet.

Annala ei ota kantaa, kuuluvatko yritysten ja varsinkin pk-yritysten sekä maatilojen rahoitus uuden pankin toimialaan.

Lähi-Tapiola laajensi varovasti yrityslainoihin ja maatilalainoihin. S-Pankki on keskittynyt kulutusluottoihin, mikä tukee kaupassa asiointia.

S-Pankilla on 2,6 miljoonaa asiakasta. Se tarjoaa rajattomia mahdollisuuksia. Voimakkaaseen kasvuun uusi pankki ei Annalan mukaan pyri.

”Se vaatisi paljon omaa pääomaa. Kasvutavoitteet suhteutetaan pankin kokoon ja pääomarakenteeseen.”

JUHANI VIITALA

UUTISTAUSTA

Tehtävä Lähi-idässä

Sen jälkeen kun presidentti **Martti Ahtisaari** vuosituhannen vaihteen tienoilla valittiin pakottamaan Serbian **Slobodan Milošević** rauhaan Balkanilla, suomalaisille ei juuri ole uskottu merkittäviä kansainvälisiä tehtäviä.

Tilanne muuttui lokakuussa 2011, kun Yhdysvaltain, Venäjän ja Britannian hallitukset kääntyivät Suomen ulkoministeriön puoleen ja pyysivät sitä asettamaan alivaltiosihteeri **Jaakko Laajavan** YK:n pääsihteerin **Ban Ki-moonin** käytettäväksi.

Tehtävänä oli valmistella hanke, joka on ainakin yhtä hankala kuin nimi on monimutkainen: Lähi-idän ydinaseista ja kaikista muista joukkotuhoaseista vapaan vyöhykkeen perustamiskonferenssi.

Monien lykkäysten ja satojen neuvottelujen jälkeen olennainen joukko konferenssin mahdollisia osanottajamaita oli pari viikkoa sitten koolla Sveitsin Glionissa – ensi kertaa, hyvässä ilmapiirissä, rakentavasti keskustellen.

Kokouksesta tihkuneiden tietojen perusteella voi päätellä, että kun kerran suomalainen pannaan asialle, on olemassa riski, että saa sitä mitä tilaa – joskin tässä tapauksessa useimmat pitävät riskiä lähes olemattomana.

Missä on Lähi-itä?

Ongelmat alkavat siitä, ettei Lähi-idällä ole mitään yleisesti hyväksyttyä maantieteellistä määritelmää. Vaihtoehdoista valittiin kansainvälisen atomienergiajärjestön IAEA:n tulkinta, jonka mukaan alueeseen luetaan kaikki Arabiliiton jäsenmaat sekä Israel ja Iran. Jokaisella määritelmällä on etunsa ja haittansa – näin määriteltynä vyöhykkeen ulkopuolelle jäisi esimerkiksi mahtimaa Turkki.

Joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden määritteleminen ei ole yhtään sen helpompaa. Avuksi tulevat kansainväliset sopimukset. Ydinaseita koskee ydinsulkusopimus, jota tarkistettaessa aloite vyöhykkeen perustamisesta syntyi.

Kemialliset aseet ovat olleet kiellettyjä ensimmäisestä maailmansodasta lähtien – nykyisin voimassa oleva sopimus on vuodelta 1993. Biologisten aseiden kielto astui voimaan 1970-luvun puolivälissä.

Alueen maista Israel ei ole mukana ydinsulkusopimuksessa eikä biologisia aseita koskevassa sopimuksessa, mutta maa on hyväksynyt kemiallisia aseita koskevan sopimuksen. Egypti ei ole mukana kemiallisia aseita koskevassa sopimuksessa, on allekirjoittanut biologisia aseita koskevan sopimuksen mutta ei ole ratifioinut sitä. Ydinsulkusopimuksessa Egypti on mukana.

Alueen maista vain Israelilla on ydinase – tosin se itse ei sitä myönnä eikä kiistä. Monien tutkimuslaitosten arvioiden mukaan Israelilla ydinkärkiä on noin 80. Jos määrä jonkun mielestä on suuri, todettakoon, että erilaisia ydinkärkiä maailmassa on tällä hetkellä arviolta 17 270.

Ongelmia riittää

Alueen maat eivät tunnetusti ole hyvissä väleissä keskenään. Diplomaattisuhteet Israelin kanssa on vain Egyptillä ja Jordanialla. Syyriassa on sisällissota ja hallitus käyttänyt kemiallisia aseita omaa väestöä vastaan. Iran saattaa päättää hankkia ydinaseen lähiaikoina ja sekaantuu naapureidensa asioihin Irakissa, Syyriassa, Libanonissa ja Gazan alueella.

Palestiinalaisten ja Israelin välinen konflikti on ratkaisematta. Uskonnolliset erimielisyydet ovat äityneet väkivaltaisiksi yhteenotoiksi sunnien ja shiiojen kesken. Ja kaiken tämän päälle tulee niin sanotun arabikevään aiheuttama kuohunta – juuri nyt erityisesti sisäinen tilanne Egyptissä.

Samaan aikaan neuvotellaan. Yhdysvallat yrittää taivuttaa Israelin ja palestiinalaiset samaan pöytään. YK:n turvaneuvoston pysyvät jäsenet ja Saksa käyvät neuvotteluja Iranin kanssa sen ydinohjelmasta. Yhdysvallat ja Venäjä puuhaavat Syyrian rauhankokousta koolle Geneveen. Kaikki tämä vaikuttaa vyöhykehankkeeseen.

Hankkeen ydinkysymys on lopulta yksinkertainen: kumman pitää toteutua ensin, rauhan vai aseriisunnan? Suomalaisten tarjoama ratkaisu on kompromissi: molempia on edistettävä samanaikaisesti. Kelpaako ajatus osanottajille, se nähtäneen parin viikon kuluttua, kun osapuolet ovat toistamiseen koolla Glionissa.

JARMO MÄKELÄ on ulkomaantoimittaja.